

RIJEKE I JEZERA U BOSNI I HERCEGOVINI

Amila Hadžilatifagić Va

RIJEKE

- Rijeka je veći tok slatke vode koji teče koritom na površini Zemlje i ulijeva se u drugu rijeku, jezero ili more.
- Od izvora do ušća rijeke primaju vodu od pritoka i svojim tokom stvaraju riječno korito.
- Riječni tok se dijeli na tri dijela: izvor, srednji tok i ušće.

Rijeke u Bosni i Hercegovini

Una

Vrbas

Rijeke u Bosni i Hercegovini

Bosna

Drina

Rijeke u Bosni i Hercegovini

Sava

Neretva

Rijeka Sava

- Naša najveća rijeka sa svojom ukupnom dužinom od 947 km
- Od 2007. godine, 01. juni se obilježava kao Dan rijeke Save, zbog njenog značaja za države kroz koje protiče
- Nastaje u Sloveniji od dvije rijeke - Save Bohinjke i Save Dolinke i ulijeva se u Dunav
- Plovna je cijelom dužinom a najveće Bosanskohercegovačke luke na Savi su u Bosanskom Šamcu i Brčkom

Rijeka Una

- Naša najljepša i najčistija rijeka
- Izvire u Hrvatskoj i ulijeva se u rijeku Savu
- Una čini veliki dio prirodne granice BiH sa Hrvatskom
- Na izvoru je planinska rijeka, a prema ušću ravničarska
- Privlači turiste zbog avanturističkog turizma, raftinga, bogate ilirske povijesti, ribolova...
- Krasi je Nacionalni park Una sa 24 m visokim vodopadom Štrbački buk

Rijeka Vrbas

- Vrbas izvire ispod obronaka planine Vranice
- Naziv je dobila po bijeloj vrbi
- Na rijeci je izgrađeno nekoliko značajnih hidrocentrala
- U Jajcu, u rijeku Vrbas se ulijeva rijeka Pliva i tako pravi 22 metra visoki vodopad

- Rijeka Vrbas poznata je po 22 vrste riba, brzacima, slapovima, plažama, bogatstvom biljnog fonda

Rijeka Vrbas

- Simbol Vrbasa predstavlja čamac dajak

Rijeka Bosna

- Izvire ispod planine Igman, na Ilidži

- U rimsko vrijeme zvala se Basana
- Dolina rijeke Bosne je najnaseljenija oblast u našoj državi
- U njeno korito dospijeva dosta otpadne i prljave vode

Rijeka Drina

- Nastaje u Crnoj Gori, kod Šćepan Polja, od dvije rijeke Pive i Tare
- Veliki dio toka rijeke Drine čini prirodnu granicu između BiH i Srbije
- Druga je najduža rijeka u BiH, sa svojim tokom od 340 km
- Značaj za našu zemlju su hidroelektrane na rijeci Drini (Višegrad, Bajina Bašta, Zvornik)

Rijeka Drina

- Vrlo je značajno turističko i sportsko odredište

Rijeka Neretva

- Izvire u podnožju planine Jabuke (ogranka Zelengore) i ulijeva se u Jadransko more
- Pogodna je za hidroelektrane(Jablanica, Grabovica, Salakovac, Mostar)
- Poznata je po raftingu
- Delta Neretve je poznato uzgajalište mandarina, lubenica, grožđa i drugih poljoprivrednih proizvoda

Rijeka Neretva

- Poznata je po smaragdnozelenoj boji

Stari most u Mostaru

Most u Jablanici

Bitka na Neretvi

Jezera

- Jezero je zasebna vodena površina, obično slatkovodna, smještena u više ili manje dubokom udubljenju, koju pune podzemne rijeke ili potoci.
- Jezero se sastoji od dva elementa: samog udubljenja, koje se naziva jezerski basen, i od vodene mase kojom je on ispunjen.
- Limnologija je nauka koja se bavi proučavanjem jezera.

Podjela jezera

- **Prirodna jezera :**

- 1) Tektonska ili kotlinska jezera
- 2) Erozivna jezera koja su nastala radom egzogenih (vanjskih) sila
  - a) Erozijom lednika (topljenjem leda) nastala su lednička (glečerska ili glacijalna) jezera
  - b) U preizdubljenim dijelovima nastala su valovska jezera
  - c) Radom erozivnih sila vjetra nastala su eolska jezera
  - d) Kraška jezera nastala su u vrtačama, uvalama i poljima
  - e) pećinska jezera nastala su radom rijeka ponornica
  - f) riječna erozivna jezera nastala su u odsječenim rječnim meandrima (rijeke sa izvijenim vodotocima)

Podjela jezera

- **Vještačka jezera** ili zagati nastala su pregrađivanjem rječnih dolina, klisura i kanjona pomoću betonskih i zemljanih brana i nasipa.
- **Akumulaciona jezera** nastaju također radom spoljašnih sila-u udubljenjima koja su nastala nagomilavanjem nanosa lednika, rijeka, mora kao i materija organskog porijekla.

Prirodna jezera u Bosni i Hercegovini

- Uglavnom su glečerskog (ledničkog) porijekla, nastala topljenjem leda sa obližnjih planina.
- Najpoznatija planinska jezera su:
  - Veliko jezero i Crno jezero na planini Treskavici
  - Kotlaničko i Štirinsko jezero na planini Zelengori
  - Boračko jezero na planini Prenj
  - Šatorsko jezero na planini Šator
  - Prokoško jezero na planini Vranici

Prirodna jezera u Bosni i Hercegovini

- Na pet kilometara od Jajca nalaze se Veliko i Malo Plivsko jezero, nastali transformacijom toka rijeke Plive, koja se koristi i kao značajan hidro-energetski resurs. Plivska jezera imaju veliki značaj za razvoj sporta, rekreacije, sportskog ribolova, turizma i uzgoja ribe.

Prirodna jezera u Bosni i Hercegovini

- Neodvojivu kariku u turističkoj ponudi imaju vodenice koje odvajaju Veliko i Malo plivsko jezero. Odlukom Komisije za nacionalne spomenike Bosne i Hercegovine ovo područje je proglašeno Nacionalnim spomenikom pod nazivom “Kulturni krajolik – Plivska jezera sa kompleksom mlinova na Plivi kod Jajca”.

Vještačka jezera u Bosni i Hercegovini

Jablaničko jezero na rijeci Neretvi

- Poznato je kao vikend odmaralište i turistička destinacija

Vještačka jezera u Bosni i Hercegovini

Jezero Modrac na rijeci Spreči

- Modrac je akumulacijsko jezero udaljeno 10 km od Tuzle.
- Bilo je jedno od najvećih akumulacija u bivšoj Jugoslaviji. Izgradilo se da bi se industrijska postrojenja Tuzle i Živinica opskrbljivala vodom.

Vještačka jezera u Bosni i Hercegovini

Bilećko jezero na rijeci Trebišnjici

- Drugo je najveće umjetno jezero na Balkanu

Vještačka jezera u Bosni i Hercegovini

Buško jezero u Livanjskom polju

- Omiljena je ribolovna destinacija

HVALA NA PAŽNJI

